

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

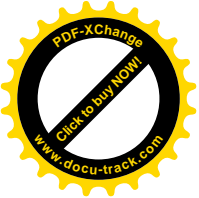
בפני	כב' השופט יובל גזית
התובעת	לאה לוסטיגר ע"י ב"כ עו"ד שפירא ועו"ד אסולין
הנתבעות	נגד 1. שופרסל בע"מ 2. נכסי כלל חברה לביטוח בע"מ ע"י ב"כ עו"ד איתי קרינסקי
צד ג'	נגד 1. קבוצת ש.גיר בע"מ 2. איילון חברה לביטוח בע"מ ע"י ב"כ עו"ד גולדמן

פסק דין

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17

מבוא:

1. בפניי תביעה לפיצויים בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת, הגברת לאה לוסטיגר, כתוצאה מנפילה על רצפת המרכול "שופרסל" ברחוב ברזיל ברמת אביב ביום 3.8.09 עת ערכה קניות והחליקה, לטענתה, כתוצאה מרטיבות כלשהי ברצפה.
2. התובעת ילידת שנת 1925 הייתה כבת 84 ביום התאונה, ובת 88 כיום.
3. כתוצאה מהתאונה נחבלה התובעת בחלקי גוף שונים, ובמיוחד בכף ידה השמאלית. התובעת נבדקה במוקד קופת חולים כללית שם אובחנו שברים בשורש כף יד שמאל בשני איזורים שונים, וידה הושמה בגבס למשך כחודשיים.
4. הנתבעת 2, כלל חברה לביטוח בע"מ, ביטחה את הנתבעת 1, אשר הינה הבעלים ו/או המחזיקה ו/או בעלת השליטה ו/או האחראית למקרקעין אשר בשטחם ארעה התאונה. צד ג' 1 היא חברת הניקיון שהתקשרה בהסכמים עם הנתבעת 1, וצד ג' 2 היא המבטחת של צד ג' 1.
5. המחלוקת נסובה הן סביב סוגיית האחריות והן לעניין גובה הנזק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

תמצית טענות הצדדים

טענות התובעת

6. לטענת התובעת, על הנתבעת 1 כבעלים וכמפעיל של המרכול קמה חובת זהירות מושגת וקונקרטיית למנוע סיכונים בלתי סבירים אשר עלולים לפגוע בלקוחות. לטענתה, התאונה ארעה בשל רשלנות ו/או חוסר זהירות של הנתבעת 1 ו/או עובדיה ו/או שלוחיה, אשר הנתבעת 1 אחראית למעשיהם או מחדליהם באופן ישיר ו/או שילוחי. לטענתה, הוכח קיומו של מפגע ברצפת המרכול, ומדובר בסיכון בלתי טבעי בגינו היה על הנתבעת לנקוט אמצעי זהירות אשר לא ננקטו; הנתבעת לא הבחינה במפגע הרטיבות במועד סביר, לא הזהירה ולא הציבה שלט על מנת למנוע מעבר, לא הסירה את המפגע במהירות, התעכבה בזימון עובדי ניקיון, ואף קיצצה בכמות עובדי הניקיון העובדים בחנות.

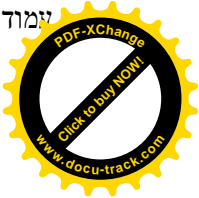
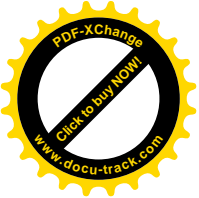
7. עוד מוסיפה התובעת כי במקרה דנן, בהתאם להוראות ס' 41 לפקודת הניקיון (נוסח חדש), יש להחיל על התובענה את הכלל "הדבר מדבר בעדו", שכן לא היתה לה הידיעה או לא היתה לה היכולת לדעת מה היו הנסיבות שגרמו לתאונה, וכי התאונה נגרמה ע"י נכס שלנתבעת היתה שליטה מלאה עליו.

טענות הנתבעות

8. הנתבעת מנגד הכחישה את אחריותה לתאונה, וטענה כי לא נהגה ברשלנות, וכי אין עילה להיפוך נטל הראייה, ומכל מקום יש לייחס אשם תורם ניכר לתובעת. הנתבעות אף הכחישו את הקשר הקשר הסיבתי בין רוב נזקי התובעת לתאונה, כמו גם תוכן חוות הדעת שצורפה.

9. לחילופין הנתבעות טענו כי הצד השלישי קיבל על עצמו ביצוע עבודות הניקיון במרכול, ואף התחייב בחוזה לשפותן במקרה של נזק הקשור לעבודתו, ונזיקה של התובעת נגרמו כתוצאה מחוסר זהירותם ו/או רשלנותם ו/או הפרת חובה חקוקה ו/או הפרת הסכם מפורשת מצד הצדדים השלישיים ו/או עובדיהם. אי לכך ככל שתחוייבנה הנתבעות כלפי התובעת הרי שיש להטיל את האחריות על צד ג' הן מכוח אחריות נזיקית והן מכוח אחריות חוזית. עוד הוסיפו הנתבעות כי צד ג' 1 התחייבה לערוך ביטוח צד ג' שיכלול גם אותה.

טענות צדדי ג'

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

10. צדדי ג' מכחישים גם כן אחריותם לתאונה ואף את אחריותם כלפי הנתבעות, וטענו כי צד ג' 1
 העסיקה עובדים מיומנים ונקטה בשיטות עבודה בטוחות לרבות הצבת שילוט. לטענתם, אין
 להטיל עליהן חבות מכוח הסכם ההתקשרות, וזאת משום שעל פי ההסכם, מוטלת עליה
 אחריות רק מקום שבו נגרם נזק עקב מעשה או מחדל רשלני שלה; במקרה זה אין היא נושאת
 באחריות נזיקית לאירוע, ולפיכך אין גם להטיל עליה אחריות וחבות מכוח התחייבות חוזית.

11. זאת ועוד, לטענתן, דין התביעה נגדן להידחות אף מאחר שהיקף ותדירות העבודה נקבעו ע"י
 הנתבעת 1 אשר מעשיה ואו מחדליה הם שהביאו לקרות התאונה, וביניהם העסקת הצדדים
 השלישיים בהיקף מצומצם ואו בהיקף שאין בו די לתת פתרון מלא לבעיות הניקיון במרכול,
 ובפרט לבעיות ניקיון דחופות, והנהיגה שיטת עבודה שאין בה די למנוע תאונות מעין אלו.
 הצדדים השלישיים הוסיפו כי הנתבעת נמנעה אף מלהודיע לעובד הניקיון מטעם הצדדים
 השלישיים על הליקוי המתואר בכתב התביעה לצורך סילוקו.

12. עוד טענו הצדדים השלישיים כי הנתבעת גרמה להם נזק ראייתי, בכך שלא יידעה את עובדיה
 אודות התאונה ולא מסרה למנהלי חברת הניקיון הודעה על האירוע בזמן אמת, וכי הדבר נודע
 לה רק עם שליחת הודעת צד ג' לאחר שעברה תקופה ארוכה, וצד ג' 1 לא יכולה לתשאל את
 עובדיה מה ארע באותו יום ולברר על אודות התאונה.

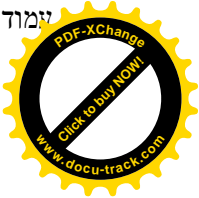
13. לבסוף טענו צדדי ג' כי הוראות ההסכם אינן כוללות התחייבות להוספת הנתבעות כמבוטח נוסף
 לצד השלישי.

דיון והכרעה

נסיבות התאונה

14. התובעת הגישה תצהיר עדות ראשית בו ציינה כי ביום האירוע ביקרה בסניף שופרסל של
 הנתבעת 1 לצורך ביצוע קניות והחליקה לפתע עקב רטיבות כלשהי שהיתה על הרצפה. היא
 איבדה את שיווי המשקל ונפלה על הרצפה תוך שהיא נחבלת בכל חלקי גופה, ובמיוחד ביד
 שמאל.

15. מצאתי לנכון לקבל את גרסתה של התובעת לעצם התרחשות הנפילה חרף היותה עדות יחידה.
 התובעת העידה באופן ברור ומהימן בדבר נסיבות המקרה, ולמעשה גם הנתבעות אינן חולקות
 על הטענה שהתובעת החליקה על הרצפה כתוצאה מרטיבות כלשהי. מנהל הסניף, מר אבי
 פוסטצ'י, מילא טופס הודעה על תאונה (צורך לתצהירו) בו הודה כי התאונה נגרמה עקב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

1 הימצאות לבן על רצפת המרכול, וכי התובעת נפלה כתוצאה מהחלקה עליו. בחקירתו חזר וציין
 2 בשנית כי התובעת אכן נפלה (פרוטוקול מיום 10.6.13 עמ' 24 ש' 6) כנראה על גבינה שנשפכה ע"י
 3 אחד הלקוחות (פרוטוקול מיום 10.6.13 עמ' 23 ש' 23).
 4
 5 16. למעט טענתם של צדדי ג' בסיכומיהם כי התובעת סובלת לטענתה מכאבי ראש, חולשה ולחץ דם
 6 גבוה אשר לשיטתם יתכן והיוו את הגורם לנפילתה לא הוכח בפועל כי התובעת אכן נוהגת
 7 ליפול ולמנוע בשל בעיותיה אלו המאפיינות אנשים מבוגרים רבים. במצב בו הנתבעות או צדדי
 8 ג' לא הציגו כל פריכות בגרסת התובעת, והעדים שהובאו מטעמם לא נכחו במקום האירוע,
 9 ומעדותם לא עולה גרסה שונה באשר לנסיבות קרות התאונה, אני קובע כי התובעת החליקה על
 10 מפגע כלשהו שהיה על הרצפה, וכתוצאה ממנו נפלה ונפגעה בידה השמאלית כמתואר בעדותה.
 11

סוגיית אחריות הנתבעות :

12
 13
 14 17. המסגרת הנורמטיבית לאורה תיבחן שאלת האחריות הינה עוולת הרשלנות, שיסודותיה
 15 כהגדרתם מצויים בסעיפים 35,36 לפקודת הנוזיקין.
 16

רשלנות

17
 18 35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם
 19 סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט
 20 מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן
 21 נסיבות - הרי זו התרשלנות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות
 22 חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה.
 23

חובה כלפי כל אדם

24
 25 36. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר
 26 צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או
 27 ממחדל המפורשים באותו סעיף.
 28

29 18. על מנת לקבוע האם קיימת אחריות בעוולת הרשלנות על פי סעיפים אלו יש להשיב על שלוש
 30 שאלות. האחת, האם הנתבעת חבה חובת זהירות לתובעת? תשובה לשאלה זו מצויה במבחן
 31 הצפיות. למבחן שני היבטים. ההיבט הראשון, הוא ההיבט העקרוני ועניינו בקיומה או בהעדרה
 32 של "חובת זהירות מושגית". ההיבט השני הוא ההיבט הספציפי ועניינו בקיומה או בהעדרה של
 33 "חובת הזהירות הקונקרטית". השאלה השנייה היא האם הנתבעת הפרה את חובת הזהירות
 34 המוטלת עליה, והשאלה השלישית היא האם הפרת החובה היא זו שגרמה לנזק של הנתבעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

חובת הזהירות המושגית:

"חובת הזהירות המושגית עוסקת בשאלה אם סוג המזיקים אליו משתייך המזיק הקונקרטי חב חובת זהירות—כלומר צריך לצפות את הנזק כלפי סוג הניזוקים אליו משתייך הניזוק הקונקרטי בגין סוג הנזק שהתרחש" ע"א 862/80 עיריית חדרה נ' זוהר ואח' פ"ד לו (3), 14.7.83 757. דברים דומים נאמרו גם בע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גורדון פ"ד לו (1) 11.2.85 113, וע"א 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש פ"ד לו (1) 9.11.82 113 מפי כבוד השופט ברק:

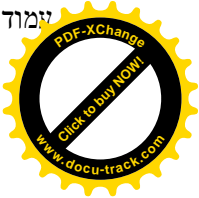
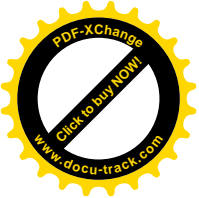
" קיומה של חובת הזהירות המושגית נקבע על-פי מבחן הצפיות. המבחן הוא, אם אדם סביר "צריך היה" (ought) לצפות להתרחשות הנזק. לא כל נזק שניתן לצפותו צריך לצפותו (ראה: ע"א 333/56 [2], וכן Ltd(scotland) cubbits v. Holland & hannen & at mckew [45] (1969) ., הצפיות הנורמטיבית - במקום שהצפיות הטכנית קיימת הלכה למעשה באה להגביל את היקף האחריות. אמת הדבר, נקודת המוצא העקרונית היא, כי מקום שניתן לצפות נזק, כעניין טכני, קיימת חובת זהירות מושגית, אלא אם כן קיימים שיקולים של מדיניות משפטית, השוללים את החובה."

חובת זהירות קונקרטית:

"קיומה של חובת זהירות מושגית. הינה תנאי הכרחי, לקיומה של האחריות בעולת הרשלנות. אך עדיין יש להשיב על שאלה הנוספת, אם בין המזיק הספציפי לבין הניזוק הספציפי, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, קיימת חובת זהירות קונקרטית בגין הנזק הספציפי שהתרחש. במסגרת חובת הזהירות המושגית השאלה הנשאלת היא אבסטרקטית. היא עוסקת בקטגוריות שלמות של מזיקים (יצרנים, מעבידים, נהגים, מורים) ושל ניזוקים (צרכנים, עובדים, הולכי רגל, תלמידים), של נזקים (פיסי, כספי) ושל פעולות (מעשה, מחדל). הבחינה מנותקת מעובדותיו הקונקרטיות של אירוע ספציפי.

במסגרת חובת הזהירות הקונקרטית מתחשב בית המשפט בעובדותיו המיוחדות של המקרה. בית המשפט אינו שואל עצמו, אם בעלים או תופס במקרקעין חובה כלפי מבקר. על כך ניתנה כבר תשובה חיובית. בית המשפט שואל עצמו, אם בעלים פלוני או תופס פלוני במקרקעין חבים חובה כלפי מבקר אלמוני."

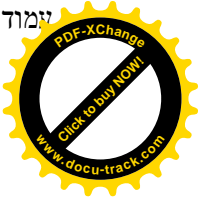
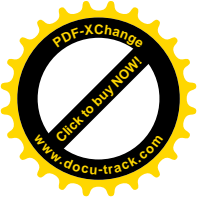
ע"א 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש (1982), לו (1) 113 פורסם בנבו 9.11.82

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסיטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

1. במקרה דנן הנתבעת 1 היא הבעלים של המרכול, המחזיקה במקרקעין והמפעילה את המרכול, לכל דבר ועניין. דומה שהנתבעות 1 ו-2, אינן חולקות על קיומה של אחריות מושגית על הנתבעת 1, כמחזיקה במקרקעין וכמפעילה של המרכול. דבר לא נטען בעניין זה בסיכומים שהוגשו מטעמן בפן הנויקי, וכל טענות הנתבעות 1 ו-2 בעניין זה, עניינן אחריותה התורמת או המכרעת של התובעת ואחריותם של צדדים שלישיים. מכל מקום, אני סבור כי על מחזיק במרכול ומפעילו, המזמין את הציבור הרחב להכנס לתחומי המרכול ולקנות מוצרים שם, קמה אחריות מושגית, למנוע קיומם של סיכונים בלתי סבירים אשר עלולים להביא לפגיעה כזאת או אחרת בקונים. דומה כי כל מסקנה אחרת תהא בלתי סבירה בעליל, שהרי לא ניתן להעלות על הדעת, כעניין שבמדיניות משפטית, שאדם יפעיל מרכול או כל עסק אחר יהיה פטור מלנקוט באמצעי זהירות, באופן סביר, אשר יהיה בהם כדי למנוע קיומם של סיכונים בלתי סבירים לקונים ולבאי המקום, כאשר המדובר הוא באירועים שניתן לצפות כי יתרחשו, במהלך ביצוע קניות במקום.
- 12
13. חובת הזהירות המושגית מוטלת על המרכול גם מכוח בעלותו במקרקעין, כפי שנקבע רבות בפסיקה. אין הבעלים והמבקר זרים זה לזה. הבעלות במקרקעין יוצרת זיקה בין הבעלים לבין סיכונים שנוצרו במקרקעין בתקופה שהמקרקעין היו בשליטתו. מכאן הצידוק בהטלת חובת זהירות מושגית ביחסים שבין בעלים למבקר במקרקעין. (ראה פס"ד ועקנין לעיל).
- 16
- 17
18. אשר על כן, יש מקום לומר, כי על הנתבעת 1, כבעלים וכמפעיל של המרכול, קמה חובת זהירות מושגית למנוע סיכונים בלתי סבירים, לרבות אלו שנוצרים בידי לקוחות מזדמנים אשר עלולים להביא לפגיעה בלקוחות המבקרים בתחום המרכול.
- 20
- 21
22. באשר לחובת הזהירות הקונקרטית, המבחן הוא כאמור מבחן הצפיות של אדם סביר, היינו אם אדם סביר יכול היה לחזות מראש את דרך התרחשות הנזק, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה הספציפי.
- 24
- 25
26. הלכה ידועה היא כי חיי היום יום מלאים סיכונים אשר לעיתים מתממשים וגורמים לנזקים, אולם, לא בגין כל סיכון תוטל חובת זהירות קונקרטית. הדין מבחין בין סיכון סביר לבין סיכון בלתי סביר. רק בגין סיכון בלתי סביר מוטלת חובת זהירות קונקרטית. הסיכון הבלתי סביר שביגנו מוטלת חובת זהירות קונקרטית הוא אותו סיכון אשר החברה רואה אותו במידת חומרה יתירה, באופן שהיא דורשת כי יינקטו אמצעי זהירות סבירים כדי למנוע (ראה פס"ד ועקנין לעיל, וגם : ע"א 417/81 מלון רמדה שלום נ' אליהו אמטלם פ"ד לח (1) 72.84.9 בעמ' 76-77).
- 31
- 32
- 33

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

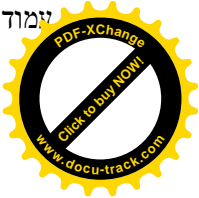
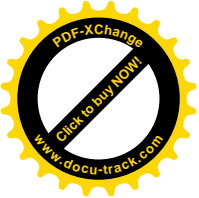
22. בענייננו התובעת החליקה על רטיבות שמקורה ככל הנראה במוצר חלב כלשהו שנשפך על הרצפה בידי אחד הלוקוחות, ויש לבחון את השאלה האם החלקה על מוצר חלב שנשפך במרכול הינה בבחינת סיכון בלתי סביר.

בע"א 371/90 טובחי נ' רכבת ישראל, פד"י מז' (3)345, 10.6.93, נאמר:

"אשר לאיפיונו של גורם ההחלקה: ההלכה מבחינה, לעתים, בין שני אלה: בין נוזל או חומר אחר המצויים באורח 'טבעי' במקום ההחלקה, לבין חומר שמציאותו 'אינה טבעית' במקום ההחלקה, וכמוהו חומר שמציאותו הינה, אמנם, 'טבעית' במקום ההחלקה, אך טיבו הוא כזה שההלכה רואה צורך להטיל בענייניו חובה לנקוט אמצעים מיוחדים לשם הקטנת סכנתה של החלקה. במקום שמדובר בחומר שהוא 'טבעי' במקום ההחלקה, נטיית ההלכה היא לסווגו כ'סכנה רגילה' ('סכנה סבירה', 'סכנה צפויה') - לאמור: סכנה שאדם סביר עומד עליה מעצמו גם אם אין הוא מוזהר עליה - ולהקנות פטור בגינה למעביד (ולבעל חצרים). כך, למשל, דין מים או אף מי סבון בבית מרחץ ... ואשר לחומר ש'אינו טבעי', או חומר שחייבים לנקוט בענייניו אמצעים מיוחדים: כך דינו של שמן על רצפת מטבח (פרשת מלון רמדה שלום), או שומן על רצפת איטליז: ע"א 214/61 וולטר נ' פיזר, [פורסם בנבו] וכך דינם של סבון, שמנים וחומרים דומים אחרים על רצפת אולם ייצור בבית חרושת: ע"א 417/75 בן דוד נ' מפעלי טקסטיל כרדנא בע"מ" [פורסם בנבו].

23. מקומו הטבעי של מוצר חלב הינו במקרר המיועד לכך או על דוכן המכירה בתוך גביע, מיכל או שקית ולא על הרצפה. הימצאות שיירי לבן/גבינה או חלב על רצפת המרכול הינו סיכון בלתי סביר אשר ראוי לנקוט באמצעי זהירות לשם מניעתו. גם אם טבעי, שמוצר חלב זה או אחר יפול על רצפת המרכול הרי שמדובר בסיכון, שיש לנקוט אמצעים לסינון, וזאת לנוכח הסיכונים הטמונים בהשאתו על רצפת המרכול. יש לקחת בחשבון את העובדה שאנשים רבים מבקרים בחנויות מעין אלו, חלקם ילדים וחלקם קשישים, שיכולת הזהירות שלהם מוגבלת יותר. הנתבעת 1 כבעלת החנות והמחזיקה בה יכולה וצריכה הייתה לצפות, כי אם לא יינקטו אמצעי זהירות שיבטיחו את ניקיון הרצפה, עלולים לקוחות החנות להחליק ולהיפגע. לפיכך, מתגבשת בנסיבות המקרה גם חובת הזהירות הקונקרטית.

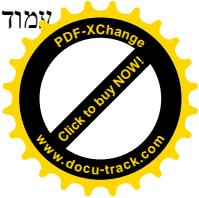
24. אך לא די בהתגבשות חובת הזהירות כדי להטיל אחריות לפתחן של הנתבעות. יש לבחון האם במקרה דנן, אכן הפרו הנתבעות או מי מהן חובה זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

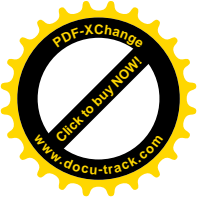
- 1 קיומו של מכשול עליו החליקה התובעת בדמות שאריות מוצר חלב במקום בו לא היה אמור
- 2 להמצא מקיס, ראייה לכאורה לאי קיומם של סידורי ניקיון מספיקים במרכול, ויש בו כדי
- 3 להעביר אל הנתבעות את נטל הבאת הראיות בדבר מהותן ותדירותן של פעולות הניקיון
- 4 המתבצעות במרכול ואופן פיקוח מנהל החנות על ביצוען.
- 5
- 6 26. הנתבעות הציגו ראיות דלות ביותר לעניין זה, ולא הרימו את נטל ההוכחה ואף לא את הנטל
- 7 המשני של הבאת ראיות להוכיח כי נקטו בכל אמצעי הזהירות הדרושים שיש בהן כדי להסיר
- 8 מעל הנתבעת 1 את האחריות לתאונה.
- 9
- 10 27. לעניין האמצעים הסבירים אותם נקטה הנתבעת למניעת האירוע, הוצגה אך ורק עדותו של
- 11 מנהל הסניף מר אבי פסטוצ'י בעניין שיטת הניקיון, אך עדותו זו המתנערת מאחריות סתרה
- 12 את העדות מטעם צד ג'. בעוד שהעד מטעם הנתבעת, מר אבי פסטוצ'י העיד, כי במועד התאונה
- 13 היו בעת ובעונה אחת, מצויים במרכול שלושה עובדי ניקיון, אשר תפקידם היה לנקות
- 14 (פרוטוקול מיום 10.6.13 עמ' 25 ש' 32, עמ' 26 ש' 1-4), הרי שעדותו של מר דוידוף, מטעם הצד
- 15 השלישי, שונה. בהתאם לעדותו מדובר בשני עובדים בלבד בכל משמרת (עמ' 28 ש' 17-7) וכי
- 16 בעבר אכן היו שלושה עובדים, אך מספרם צומצם לפי דרישת הנתבעת (עמ' 29 ש' 18-16).
- 17
- 18 הסתירה בין העדויות מביאה למסקנה, שלא ניתן לדעת כמה עובדי ניקיון אמורים היו להיות
- 19 בשטח המכירה בשעות פעילות הסניף בימים רגילים, ובפרט ביום האירוע, ומחן בדיוק
- 20 ההנחיות שניתנו להם. ניתן היה להציג, למשל, דוחות נוכחות של עובדי הניקיון באותו היום,
- 21 או רישומים אחרים לגבי נוכחות העובדים, מזמן אמת, או אף להעיד מי מעובדי הניקיון, כדי
- 22 ללמוד על מצבת עובדי הניקיון ביום האירוע. משנמנעו הנתבעות מהבאת ראיות אלה, פועלת
- 23 לחובתן ההנחה כי היה בראיות כדי לפגום בטענותיהן ולא לסייע להן.
- 24 בעוד שעדותו של מר פסטוצ'י בעניין זה היתה מהוססת, עדותו של מר דוידוף היתה החלטית. על
- 25 כן אני מעדיף את עדותו.
- 26
- 27 28. הנתבעות אף לא הביאו לעדות את סגן המנהל שנכח באותו היום, מר מוני שורץ, שמנהל
- 28 הנתבעת 1 העיד כי יודע יותר ממנו על נסיבות התאונה (פרוטוקול מיום 10.6.13 עמ' 22 ש' 23-
- 29 24), או מי מעובדי הניקיון כדי להעיד על מצב הניקיון של המרכול בעת האירוע או בסמוך לו.
- 30 לא הובאה כל ראיה מצד גורמים אלו לבסס הטענה כי ננקטו כל הפעולות הדרושות למנוע
- 31 נפילה בגין החלב, כגון הצבת שלטי אזהרה, מניעת מעבר במקום וכו' כדי להפחית את הנוק
- 32 העלול להיגרם לעוברים ושבים. אמנם רצפת המרכול אינה שטח סטירלי, והמרכול לא יכול
- 33 להיות אחראי על כל מפגע טרי שנוצר רגע לפני הפגיעה כאשר לא היה זמן סביר ואפשרות טובה
- 34 לטפל בו, אך לא הוכח כי כך היה במקרה דנן, והנתבעת לא הוכיחה מתי נוצר המפגע, ותוך כמה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

- 1 זמן טופל (ראה לעניין זה ת"א 47658/05 אלקובי יהודית נ' א.ד. א חב' שמירה, אבטחה,
- 2 נקיון וכ"א בע"מ, פורסם בנבו 18.12.08).
- 3
- 4 עדות עובדי הניקיון וסגן המנהל הינה עדות חיונית שיכולה הייתה לשפוך אור על הנעשה
- 5 בשטח, ובהעדרה נותרה עדותו של אבי פסטוצ'י כללית ומעורפלת.
- 6
- 7 כבר נפסק כי מי שנמנע מלהביא עד חזקה שדברי העד לא יהיו לטובתו.
- 8
- 9 **"אי הבאת עד רלוונטי מעוררת מדרך הטבע את החשד כי יש דברים בגו וכי בעל דין שנמנע**
- 10 **מהבאתו חושש מעדותו ומחקירתו שכנגד.... ככלל אי העדת עד רלבנטי יוצרת הנחה לרעת**
- 11 **הצד שאמור היה להזמין..."** (ע"א 641/87 קלוגר נ' החברה הישראלית לטרקטורים וציוד
- 12 **בע"מ פ"ד מד (1) 239 עמ' 8.1.90 245 וראה גם ת.א. (ראשון לציון) 4712/01 ב.ג. את א.נ.**
- 13 **צ'רבוס ניהול סחר וייעוץ (פורסם בנבו) 30.5.02.**
- 14
- 15 29. זאת ועוד, הנתבעות ידעו על קרות התאונה. בנסיבות אילו, סביר היה לצפות שייערך מטעמן
- 16 בדיקה מיידית או תחקיר באשר לנסיבות האירוע, אך מנהל הסניף אישר כי תחקיר כזה לא
- 17 נעשה (פרוטוקול מיום 10.6.13 עמ' 24 ש' 4-9-8). עצם ההימנעות מלבצע בדיקה כאמור,
- 18 מעלה את החשש שמא ביקשו הנתבעות להסתיר את הטעמים לנפילת התובעת במרכול (ראה
- 19 גם: ת"א (י-ם) 10149/06 רות רבינוביץ' נ' קניון מעלה אדומים פורסם בנבו 1.7.10).
- 20
- 21 התנערותו של המנהל מאחריות ניכרת אף בעובדה שאחרי שמילא טופס תאונה לא עשה דבר,
- 22 ואף לא שלח הודעה על התאונה לחברת הניקיון (עמ' 25 ש' 17-20).
- 23
- 24 הנתבעות אף לא יכולות באופן עקרוני לצאת ידי חובתן בנקיטת אמצעי זהירות בהעברן את
- 25 תפקידי הניקיון לצד ג' 1. מבחינת האחריות הנויקית חובה עליה לוודא כי אותה העברת
- 26 אחריות מבוצעת כנדרש, במיוחד לאור העובדה שלא נסתרה, כי הנתבעת 1 השאירה לעצמה
- 27 חלק מהאחריות לניקיון, זאת כנלמד מטענתו של מר דוידוף שלא נסתרה מצד ג' 1 בסי' 8
- 28 לתצהירו, כי מרגע הגעת עובדי הניקיון לסניף הם היו כפופים להוראת מנהל המרכול או מי
- 29 מעובדיו.
- 30
- 31 30. לא זו אף זו, התרשמתי כי לא רק שלא הוכחו נקיטת אמצעים זהירות ע"י המרכול, אלא
- 32 הוכח פוזיטיבית כי הנחלת המרכול לא עשתה די באופן כללי כדי למנוע את נזקים ולהסיר
- 33 מכשולים העומדים בדרכו של הציבור הפוקד את המרכול. מסקנה זו נלמדת בין היתר
- 34 מהעדויות שנשמעה בפניי מטעם צד ג'.
- 35

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

1 מר דוידוף העיד פוזיטיבית, וטענתו לא נסתרה, כי סניפי השופרסל איתם התקשרו בחוזה
 2 אינם נקיים חרף השתדלות צד ג' אשר נשכר לביצוע עבודות הניקיון (פרוטוקול מיום 10.6.13
 3 עמ' 28 ש' 23) שכן הנהלת הנתבעת 1 קיצצה במספר עובדי הניקיון אשר נשלחים מטעם צד ג' 1
 4 (עמ' 28 ש' 23), עובדים שאמורים לכסות שטח עצום. העד אף העיד כי דיווח למנהל הנתבעת 1
 5 והתריע בפניו כי כמות העובדים אינה מתאימה לשטח, אך מאומה לא נעשה בנידון מצד
 6 הגורמים הבכירים (עמ' 28 ש' 30-27).

ההודעה לצד ג'

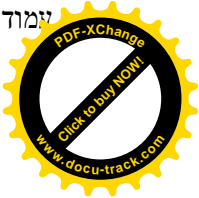
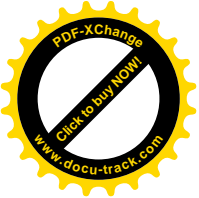
10 31. הנתבעת בקשה לחייב את צדדי ג' לשפותה בגין פיצוי התובע, אם תחויב, הן בעילה נזיקית והן
 11 בעילה חוזית. מקובלות עליי טענות ההגנה, כי חברת הניקיון אינה "חברת ביטוח" המבטחת
 12 את הנתבעת בקשר לכל תביעה של נפגע בתחומיה. הנתבעת לא הרימה את נטל המוטל עליה
 13 כדבעי, לא לעניין רשלנות מצד צ"ג ולא לעניין הפרת הסכם השיפוי.

15 32. סעיף 29 להסכם בין הצדדים קובע כדלקמן:

17 **"29. הקבלן לבדו יהיה אחראי לכל נזק לגופו ו/או לרכושו של כל אדם, לרבות ומבלי**
 18 **לגרוע מכלליות האמור לעיל, לעובדיו ולכל מי שיועסק על ידיו, ולרבות סניפי הלקוח,**
 19 **עובדי הלקוח ולקוחות הלקוח, שייגרם עקב ו/או כתוצאה ממעשה או מחדל הקשורים**
 20 **בביצוע עבודות הניקיון על ידו, ו/או כתוצאה מהפרת הסכם זה ע"י הקבלן."**

22 **וכן ס' 41 "הקבלן מתחייב בזאת לשפות את הלקוח מייד...על כל נזק...שייגרמו ללקוח**
 23 **כתוצאה ממעשה או מחדל של הקבלן/או מי מעובדיו ו/או שלוחיו של הקבלן**
 24 **הקשורים לביצוע עבודות הניקיון ו/או כתוצאה מהפרת חוזה זה על ידו או על ידי מי**
 25 **מעובדיו או שלוחיו"**

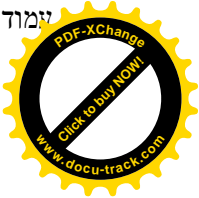
27 אכן בחלק ניכר מההסכמים שבין מחזיקים בעסק, כדוגמת מרכזי קניות וסופרמרקטים,
 28 מתחייבת חברת הניקיון לפצות את המזמינים בגין כל נזק שיגרם כתוצאה מעבודת הניקיון, (גם
 29 אם לא נגרם בגין רשלנותה של חברת הניקיון). עם זאת במקרה דנן חבות חברת הניקיון לשיפוי
 30 חוזי של הנתבעת מותנית בקיומו של **"מעשה או מחדל"** (ראה ס' 29 לעיל). סבורני כי מהוראת
 31 סעיף זה עולה כי חבותו החוזית של צד ג' כלפי הנתבעת בגין נזקי גוף מוגבלת להיקף אחריות
 32 הנזיקית בלבד. הדבר עולה במפורש מלשון הסעיף ומתיישב עם הכלל הפרשני הנוהג בכגון דא,
 33 שלפיו יש ליתן לסעיפי שיפוי פרשנות מצמצמת, ואין להחיל תנית שיפוי מקום שאירעה תאונה
 34 בגין רשלנותה הישירה של מי שתנית השיפוי באה להיטיב עמו (השוה ע"א 119/90 סולל בונה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

- 1 בע"מ נגד שורף עבודות צנרת בע"מ ואח' (פורסם בנבו) 3.1.94 ; ת.א 6560/02 דחל רמזי נגד
 2 קניון לב העיר 14.10.04 (פורסם בנבו).
 3
 4 המסקנה כי האחריות משתרת רק על מעשה ו/או מחדל של חברת הניקיון צג ג1 נלמדת אף
 5 מלשון פוליסת הביטוח שהוציאה צד ג2 לחברת הניקיון לפיה הכיסוי ניתן רק בגין מעשה ו/או
 6 מחדחיהם במהלך עיסוקם כחברת ניקיון (ראה מוצג 3 תיק מוצגים מטעם הנתבעות")
 7
 8
 9 33. מכאן שבמקרה דנן על התובעת היה להוכיח כדבעי כי חברת הניקיון גרמה לנוק עקב מחדל או
 10 מעשה שלה. התובעת לא הוכיחה כדבעי כי צד ג' הוא זה שיצר באופן אקטיבי את הסיכון או כי
 11 חדלה באי הסרת הסיכון במועד או שהפר איזה שהיא הוראה מטעם אנשי הנתבעת.
 12
 13 34. יתירה מזה, הנתבעת לא טרחה להביא לעדות עד ישר כלשהו לאירוע שיוכל להעיד על
 14 מעשיהם, או מחדליהם של עובדי צד ג'. עדותו של מנהל הסניף, העדות היחידה שהובאה מטעם
 15 הנתבעת 1 בהקשר זה, אינה מבססת תשתית עובדתית מספקת לחיוב ניזקי עפ"י פק' הניקיון
 16 או חוזי על פי סעיף 29 להסכם.
 17
 18 35. לא זו אף זו, מעבר לטענת מנהל הנתבעת 1 שנטענה ללא כל ביסוס לא הובאו ראיות לסתור
 19 טענת צד ג', לפיה, סיפק שני עובד ניקיון, אחד לכל משמרת בהתאם להסכם שבינו לבין
 20 הנתבעת. נהיר הוא כי שני עובדי ניקיון אינם יכולים להיות בכל מקום בכל רגע נתון. מר
 21 דוידוף, כאמור, העיד כי מי שקבע את מספרעובדי הניקיון בזמן נתון הוא הנתבעת 1, וכי התריע
 22 בפני האחרון חזור ושנה באשר לצורך ביותר מעובד אחד למשמרת. יתרה מכך, לא נטען כי
 23 עובד ניקיון מטעם צד ג' נכח במועד האירוע במחלקת החלב או בסמוך לו או שנדרש לכך אך
 24 התעלם מהקריאה לנקות את המפגע.
 25
 26
 27
 28 **אשם תורם**
 29
 30 36. אין מקום, בנסיבות המקרה, להטיל על התובעת אשם תורם. אין לצפות מלקוח ההולך בחנות
 31 להסתכל כל הזמן מטה לכיוון הרצפה. דרישה מעין זו הינה למעלה מן הסביר, ולמעשה אינה
 32 ברת ביצוע בחיי היום יום. אי לכך לא מצאתי, איפוא, כל נימוק בעטיו יש להטיל על התובעת
 33 רשלנות תורמת לתאונה.
 34

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

- 1 **שאלת הנזק**
- 2
- 3 **הנכות הרפואית:**
- 4
- 5 37. עקב ההחלקה על הרצפה נחבלה התובעת בידה השמאלית, נגרמו לה שני שברים בשורש כף
- 6 היד, וידה הושמה בגבס למשך כחודשיים.
- 7
- 8 38. ד"ר אטון מטעם התובעת העריך את נכותה בשיעור 25% לפי סעיף 35 (ד) (1) לקובץ תקנות
- 9 המל"ל. מומחה מטעם הנתבעות, ד"ר ביאליק העניק לתובעת 5% נכות לפי סעיף 35 (1) (ב) ו-(ג)
- 10 לתקנות.
- 11
- 12 39. מטעם בית המשפט מונה מומחה רפואי בתחום האורתופדי, ד"ר רינות, אשר מצא בבדיקת
- 13 התובעת כי קיימים בידה דפורמציה בשל שינויים ניווניים, הגבלה בתנועות שורש כף היד,
- 14 הפחתה בכוח היד ודלדול שרירים והפחתה בתחושה ע"פ עצבוב מדיאנוס. כן ציין המומחה כי
- 15 התאונה הביאה להחמרת השינויים הניווניים. אי לכך העריך המומחה את נכותה הצמיתה של
- 16 התובעת כדלקמן 20% ע"פ סעיף 35 (1) ג', ממנה רק מחצית הינה תוצאת התאונה, ו- 5%
- 17 עפ"י סעיף 31 (4) א' 1. סה"כ נכות צמיתה 14.5%.
- 18
- 19 40. במקרה דנן, המומחה הרפואי לא נחקר ע"י מי מהצדדים בחקירה נגדית על חוות דעתו, ואף
- 20 לא הוצגו לבית המשפט שאלות הבהרה למומחה, כך שהאמור בחוות דעתו לא נסתר.
- 21
- 22 המומחה הרפואי אשר בדק את התובעת, מונה ע"י בית המשפט, ולפיכך אין לו כל עניין
- 23 לרצות את אחד הצדדים, וכל חוות דעת של מומחה נטולת פניות ואובייקטיביות, ולמעט
- 24 מקרים חריגים, בית המשפט נוטה לאמצה.
- 25
- 26 בית המשפט עמד על מעמדו של המומחה בבר"ע (מחוזי חי') 776/06 רז נ' פרוינד
- 27 (פורסם בנבו), 20.11.06: "למומחה מטעם בית המשפט מעמד מיוחד, והוא חב
- 28 נאמנות והגינות מוגברות כלפי בית המשפט, עליו להיות נטרלי ולפעול ללא משוא
- 29 פנים או ניגוד עניינים, כמי שמסייע לבית המשפט להגיע לחקר האמת, וככזה הוא
- 30 משמש כזרועו הארוכה של בית המשפט".
- 31 וכן ברע"א 1858/08 הדר חב' לביטוח בע"מ נ' גלית אחויהאל (פורסם בנבו 9.7.08):
- 32 "מעמדו של המומחה מטעם בית המשפט הוסדר בתקנות פיצויים לנפגעי תאונות
- 33 דרכים (מומחים), תשמ"ז-1986 (להלן: תקנות המומחים), שהותקנו בעקבות תיקון 5
- 34 לחוק הפיצויים. מגמת המחוקק ומחוקק המשנה היתה לאפשר לצדדים ולבית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

1 המשפט להסתמך על חוות דעת של גורם עצמאי ואובייקטיבי, במקום גורם, שיש
 2 חשש להיותו מוטה (ראו: א' ריבלין, תאונות הדרכים סדרי הדין וחישוב הפיצויים 561
 3 (תשנ"ט) (להלן: ריבלין). כחלק מכך, נקבעו בתקנות הפיצויים הוראות הנוגעות
 4 להבטיח את קיומו של שיקול דעת עצמאי ואובייקטיבי של המומחה מטעם בית
 5 המשפט".

6

7 41. לאור האמור לעיל אני מאמץ את חוות דעתו של המומחה.

8

9 יוצא אפוא כי נגרמה לתובעת נכות בשיעור 14.5% בתחום האורתופדיה כתוצאה מן התאונה.

10

11 **נכות תפקודית אל מול נכות רפואית**

12

13 42. המונח "נכות תפקודית" מבטא מגבלה או הפרעה בתפקודו של אדם שנפגע גופנית. מגבלה זו
 14 נכון שתהא זהה או שונה מן הנכות הרפואית, כאשר הכוונה למידת ההשפעה של הנכות על
 15 התפקוד בכלל. אחוזי הנכות אינם מהווים בהכרח ראייה לאובדן במקביל של הכושר לתפקוד
 16 יום – יומי, לרבות הכושר לבצע עבודה.
 17 קביעת שיעור הנכות התפקודית אינה מהווה סוף פסוק באשר לשיעור הפגיעה בכושר
 18 השתכרותו של הנפגע המסוים. ייתכן שגריעת כושר ההשתכרות עולה או פוחתת משיעור הנכות
 19 התפקודית.

20

21 בע"א 646/77 יהודה לוי נ' אברהם עמיאל ושני אח' לב(3) 589, (12.10.78) נפסק:
 22 "הלכה פסוקה היא שאחוזי נכות רפואיים אינם מצביעים בהכרח על אובדן מקביל של הכושר
 23 לבצע עבודה. הכל תלוי בטיב עבודתו והתעסקותו של המערער ובטיב הפגיעה בבריאותו".

24

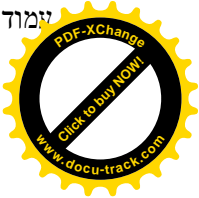
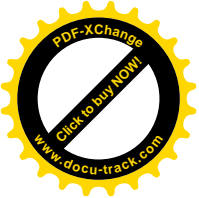
25 בע"א 586/84 גדעון מקלף נ' שרה זילברברג מג(1) 137 (16.3.89) נפסק:
 26 "אין צורך לחזור ולהדגיש כי לא בהכרח יש תיאום בין שניים אלה, והכל תלוי במהות
 27 הפגיעה. עיסוקו של הנפגע, יכולת אדפטציה שלו, כושר שיקום, תנאי שוק בעבודה וכדומה
 28 גורמים שאין צורך לעמוד עליהם כאן".

29

30 43. בחוות דעתו קבע המומחה כי קיימת הגבלה בטווח תנועות שורש כף היד המתני (ראה פרק
 31 סיכום ודיון לחוות הדעת). עוד מציין המומחה כי מצבה של התובעת נובע בחלקו מן התאונה
 32 וחלקן משינויים ניווניים ומצב קודם.

33

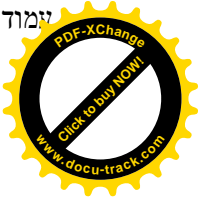
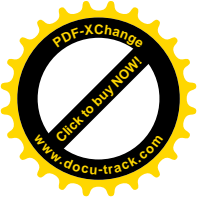
34 44. אין ספק כי תפקודה של התובעת נפגע כתוצאה מן התאונה, והיא הסבה לה נכות. יחד עם
 35 זאת לא ניתן להתעלם מגילה של התובעת, מהשינויים הניווניים הטבעיים נוכח הגיל, מהשבר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

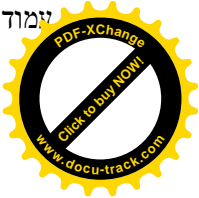
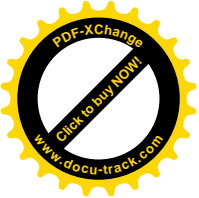
- 1 בירך ממנו סבלה כשנתיים לאחר התאונה וממצבה הקודם אשר כלל בעיות שמיעה, עיוורון
 2 בעין אחת, לחץ דם גבוה ועוד.
 3
- 4 45. סבורני כי קיימת מידת מה של הגזמה בתיאור התובעת את הקשר בין התאונה למצבה כיום
 5 ואת אופן תפקודה עקב התאונה. כך למשל בנה של התובעת הודה בחקירתו כי אימו היתה
 6 לבדה בת"א בחלק מן השבוע (פרוטוקול מיום 10.6.13 עמ' 17 ש' 21-22) ואף התובעת העידה
 7 כי חלק מן השבוע בהיותה בת"א הסתדרה לבד (עמ' 10 ש' 16-17). גם מדו"ח המל"ל בו הוערך
 8 הצורך של התובעת במטפלת סיעודית עולה כי התובעת מחזיקה היטב חפצים בידיה, כולל
 9 אחיזה בשתי ידיים בהליכון (ראה נספח 5 לתיק מוצגי הנתבעות). התובעת אף ניסתה להסתיר
 10 כי שברה את הירך לאחר התאונה בהציגה מצג כי היזדקקותה לעזקה סיעודית מקורה אך ורק
 11 בתאונה. ניסיונה זה אומר אף הוא דרשני.
 12
- 13 46. עם זאת, בנסיבות העניין משתתבעת הייתה בגיל גמלאות בזמן התאונה, ובכל מקרה שכרה
 14 לעבר או לעתיד לא נגרע, איני מוצא לנכון להעריך את נכותה התפקודית.
 15
- 16 **הוצאות רפואיות לעבר ולעתיד והוצאות נסיעה**
 17
- 18 47. לעניין העבר עסקינן בנזק מיוחד שיש להוכיחו.
 19 וראה ע"א 525/74 אבסטוס וכימיקלים חברה בע"מ נ' פז גז חברה לשיווק בע"מ פד"י ל (3)
 20 10.6.76 281 שם נקבע:
 21 **"נזק מיוחד חייב להיטען במפורש ובמפורט. הוא טעון הוכחה מדויקת ואסור לו לשופט**
 22 **להעריכו לפי אומדנו. תובע הטוען כי נגרם לו נזק מיוחד חייב להוכיח לא רק שאכן נגרם**
 23 **לו נזק אלא גם את היקפו או שיעורו."**
 24
- 25 48. התובעת טוענת כי נגרמו, וייגרמו לה הוצאות בגין טיפולים רפואיים, נסיעות לטיפולים לרבות
 26 של בנה שהגיע מרחוק על מנת ללוותה, וטיפולים פיזיותרפיים. אי לכך היא עותרת לפצותה
 27 בגין הוצאות אלו בסך של 25,000 ₪.
 28
- 29 49. לעומת זאת טוענות הנתבעות כי אין מקום לפצות את התובע כלל בגין ראש נזק זה נוכח היות
 30 הוצאות אלו מכוסות באמצעות קופות החולים.
 31
- 32 50. ההוצאות לעבר הינן בבחינת נזק מיוחד, ומשכך אין די בטענת התובע בהקשר זה, אלא יש
 33 לעגנה בראיות ובמסמכים, ומשלא צירף ראיות ואו מסמכים להוכחת הפיצוי המגיע לו אין
 34 מקום לפצותה בסכום הנטען בסיכומיה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

- 1
- 2 51. במקרה דנן טענה התובעת כי לא שמרה את מלוא הקבלות בגין הטיפולים הרפואיים, ואין לה
- 3 אלא להלין אלא על עצמה. לפחות אין לכך הסבר במהלך השנים מאז היא מיוצגת ע"י באי
- 4 כוחה, שמן הסתם העמידוהו על החשיבות שבשמירת האסמכתאות.
- 5
- 6 52. בנוסף, בהתאם לחוק בריאות ממלכתי התשנ"ד 1994 (להלן חוק הבריאות) קיימת זכות לכל
- 7 תושבי המדינה לשירותי בריאות כמשמעותם בסעיף 3 לחוק האמור. שירותי הבריאות ניתנים
- 8 ע"פ סל הבריאות בתחומים המוגדרים בסעיף 6 לחוק.
- 9
- 10 התובעת נזקקת לבדיקות ומעקבים וטיפולים רפואיים הניתנים לה באמצעות קופת החולים בה
- 11 היא חברה..
- 12
- 13 על כן אין מקום לפצותה מכוח הוראת הפסיקה כי "אם יכול התובע לקבל טיפול רפואי ללא
- 14 תמורה עליו לקבלו ולא לגולל על המזיק הוצאות שאינן נחוצות" (ע"א 2596/92 הסנה חברה
- 15 לביטוח בע"מ נ' אבינועם כהן ואח' פורסם בנבו 5.2.95).
- 16
- 17 וכן בע"א 5557/95 סהר נ' אלחדד פ"ד נא (2) 30.4.97 נקבע כי "אין לפצות תובע אשר הוא
- 18 זכאי כחבר קופת חולים לקבלם חינם במסגרת סל הבריאות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי
- 19 התשנ"ד (1994)".
- 20
- 21
- 22 53. יחד עם זאת עדיין שוכנעתי כי לאור הפגיעה ומהות הטיפולים להם נזקקה התובעת סביר כי
- 23 התובעת נשאה בדמי השתתפות לטיפולים רפואיים מסוימים, וכי נזקקה להוצאות נסיעה
- 24 מסוימות לטיפולים אלו כפי שעולה אף מהקבלות המעטות שצורפו. מצאתי כי יהיה זה נכון
- 25 לפסוק לתובעת בפריט זה על דרך של אומדנה פיצוי בסך 3,000 ₪.
- 26
- 27 54. באשר לתקופת העתיד, סבורני כי כל הטיפולים הרפואיים והתרופות שתצרוך התובעת בגין
- 28 התאונה מכוסים, כאמור, ע"י קופת החולים אליה היא שייכת מכוח התיקון לחוק ההסדרים
- 29 2009-2010, כך גם הנסיעות לטיפולים, והתובעת לא תידרש להשתתפות עצמית בעלות
- 30 הטיפולים והתרופות. בכל מקרה גם המומחה לא ציין בחוות דעתו כי התובעת עשויה להזדקק
- 31 לטיפולים עתידיים.
- 32
- 33 עם זאת ורק מהספק שמא בכל זאת אולי יהיו לתובעת הוצאות הקשורות בתאונה שאינן
- 34 מכוסות בסל הבריאות, מוכן אני לפסוק לתובעת פיצוי גלובאלי כלשהו לעתיד בסך 1000 ₪.
- 35

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

1 55. התובעת אף טענה כי בנה נאלץ לבצע נסיעות נסיעות ארוכות מביתו בדרום לבית התובעת
 2 בת"א לאו דווקא לטיפולים רפואיים, אלא כדי לסייע לה, בגינן היו לו הוצאות לרבות עבור
 3 דלק, הוצאות אותן מעריכה התובעת ב-15,000 ₪. אציין כי אכן ראוי לפסוק פיצוי בשל ראש
 4 נזק זה, אך לא בשיעור הנטען ע"י התובעת. בעדותו של הבן נתגלו סתירות כאשר מחד טען
 5 בתצהירו (ס' 11) כי בחודשים הראשונים נסע מביתו שבעומר בדרום לביתה של התובעת בת"א
 6 פעמיים בשבוע, אך בחקירה הנגדית טען כי התובעת עברה מיד לעומר עם שימת ידה בגבס
 7 (פרוטוקול הדיון מיום 10.6.13 עמ' 14 ש' 10), כך שלא ברור הצורך לנסיעות כה רבות. גם
 8 ההסבר שסיפק כי אימו הגיעה לביתו ומיד התחרטה על כך ונאלץ לנסוע להחזירה לביתה
 9 מהווה הסבר כבוש. לאור האמור לעיל אני פוסק בראש נזק זה סך של 2,500 ₪.

10

עזרת צד ג' בעבר ולעתיד

11

12

13 56. בסיכומיה טענה התובעת שערב התאונה היתה התובעת אישה עצמאית ודינמית ולא קיבלה כל
 14 עזרה סיעודית, ולדבריה מאז התאונה מוגבלת בניידותה, נזקקת לעזרת הזולת באופן מותמיד
 15 וזקוקה לעזרה במקלחת ובעבודות משק הבית. לטענתה, בתחילה עד מאי 2011, אז שכרה את
 16 שירותיה של עובדת זרה, סייעה בידה משפחה וחבריה, ובעיקר בנה שאף נאלץ להפסיד ימי
 17 עבודה, ולפיכך יש לפסוק לה בגין תקופה זו סכום של 4000 ₪ לחודש, סה"כ 84,000 ₪,
 18 ובתוספת פיצוי לבנה בעד הפסדיו בעבודה. החל ממאי 2011 נאלצה אף לשכור את שירותיה של
 19 מטפלת זרה באישור המל"ל, לה שילמה בנוסף לסכום אותו קיבלה המטפלת מן המל"ל סך של
 20 2300 ₪ לחודש, סה"כ כולל ריבית והצמדה 61,610 ₪. זאת ועוד לטענתה גם בעתיד לאור גילה
 21 ונזקה הרב תיזדקק לעזרת עזרת צד ג', והיא עותרת לפסוק לה בגין הוצאותיה בעתיד סך של
 22 50,000 ₪.

23

24 57. מנגד טענו הנתבעות כי אין מדובר בעזרת בני המשפחה החורגת מהעזרה הרגילה הניתנת בין
 25 בני משפחה, וכי התובעת היתה נזקקת לעזרה גם ללא קשר לתאונה. כן טענו כי המטפלת
 26 הסיעודית אשר נשכרה ע"י התובעת שנתיים לאחר התאונה אושרה לה ע"י המל"ל בגין מכלול
 27 בעיותיה, ובכלל זה אי שליטתה בסוגרים, והיזדקקותה להליכון, בעיות שאינן קשורות לשבר
 28 בכף היד נשוא תאונה זו. לטענת הנתבעות הנטל להראות איזה חלק מן התגמולים ניתן בגין
 29 התאונה מוטל על התובעת, והיא לא עמדה בנטל זה.

30

31 "הפיצויים בשל עזרה לא יפסקו בכל מקרה של הגבלה בתפקודו הגופני של נתבע, והדבר יהיה
 32 תלוי בראיות שיובאו בפני בית המשפט, "העזרה תלויה ביכולתו התפקודית של הנפגע, והדבר
 33 ייקבע בכל מקרה לגופו" (קציר, פיצויים בשל נזקי גוף" עמ' 792, ראה גם ע"א 619/86 בן חמו
 34 נ' אטדג'י תק-עליון, 390(3), 551, 553 (29.10.90).

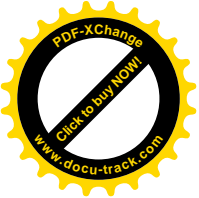
35

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

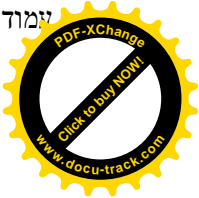
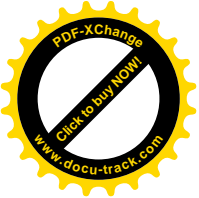
- 1 באשר לעזרת בנה אין להתעלם ממחלותיה, מגילה של התובעת ומקורות חייה עובר לתאונה,
 2 אשר בוודאי הייתה להם השפעה להתנהלותה והזדקקותה לעזרה בניהול משק הבית.
 3
 4 גם תיאור בנה אשר תמך בעדותה והעיד כי סייע לה, לא היו עקביים, כאשר, כאמור, סתירות
 5 התגלו בדבריו בנוגע למקום מגוריה של התובעת לאחר התאונה, בביתו או בביתה. חוסר עקביות
 6 זה מקשה אף הוא על קבלת טענתו לסיוע שהעניק לתובעת.
 7
 8 59. יחד עם זאת אין ספק כי אופן הפגיעה, הטיפולים כולל הגבס, תקופת ההתאוששות של התובעת
 9 בביתה, ואחוזי הנכות הניכרים שנקבעו לה הצריכו עזרה מצד בני המשפחה, בעיקר מצד בנה
 10 במידה החורגת מעזרה רגילה המושטת לבן משפחה אשר נפגע בתאונה.
 11
 12 בנסיבות אלו, נחה דעתי כי עזרה כזו היא עזרה מוכרת ע"י הדין בתור ברת פיזי, אפילו לא
 13 הוציא בגינה הניזוק הוצאות, ואפילו הקרוב המסייע לו לא נפגע בהכנסתו שלו כתוצאה מהושטת
 14 הסיוע (ר' קציר בספרו בעמ' 5774/95, ע"א 820, שכטר נ' כץ (פורסם בנבו) 19.11.97 הנוכר שם
 15 בעמ' 829).
 16
 17 ההלכה היא כי המזיק אינו זכאי ליהנות מן העובדה שנפגע נעור בבני משפחתו העושים
 18 מלאכתם ללא שכר (ע"א 1164/02 קרנית בן חיון (פורסם בנבו) 4.8.05; ע"א 8380/03 קרנית נ'
 19 עבדאלולי (פורסם בנבו) 8.12.05).
 20
 21 60. יתרה מכך אני סבור כי במקרה דנן נגרמו לבנה של התובעת אי אילו הפסדי שכר בשל הצורך
 22 להיעדר מעבודתו על מנת לסייע לתובעת וללוותה, והגם שמתלושי השכר ומדוחות הנוכחות
 23 לא ניתן לדעת איזה שיעור היעדרות קשור לתאונה, אין ספק כי אכן נגרמו לו הפסדי שכר
 24 כלשהם.
 25
 26 61. באשר למטפלת הסיעודית אין ספק כי חלק גדול ביותר מהצורך במטפלת הסיעודית אינו קשור
 27 לתאונה, והעובדה ששברה את הירך, ואף נזקקה להליכון מצביעה כי התובעת הייתה נזקקת
 28 לעזרה סיעודית בשלב כלשהו אף אלמלא התאונה. ניסיונה, כאמור, להסתיר את השבר בירך
 29 לאורך כתבי טענותיה לא תורם למהימנותה, וסמיכות הזמנים בין פנייתה למל"ל לצורך אישור
 30 מטפלת זרה ובין שבירת הירך, כאשר קודם לכן לא הגישה כל תביעת סיעוד, בהחלט נותנים
 31 בסיס למחשבה כי השבר בירך הוא שהביא לבקשתה להגיש תביעת סיעוד. טענת בנה כי אימו
 32 סירבה מסיבותיה שלה לעזרה סיעודית עד כה אינה מסברת את האוון, שכן המציאות מלמדת
 33 שגם לשיטת התובעת היא הסכימה לקבלת עזרה כאשר נזקקה לה. (ראה לעניין זה עדות הבן
 34 פרוטוקול הדיון מיום 10.6.13 עמ' 16 ש' 24-25).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

- 1
- 2 62. עם זאת הרי שלא ניתן להתעלם מכך שנכות בשיעורו 14.5% ודאי תרמה לצורך במטפלת, והגם
- 3 שנכתב בטופס הערכת המל"ל בנוגע לביטוח הסיעודי (ראה נספח 5 לתיק מוצגי הנתבעות) כי
- 4 התובעת סובלת מבעיות שאינן קשורות לתאונה, כמו אי שליטה בסוגרים ובעיות הליכה, הרי
- 5 שאף נכתב בטופס שהתובעת "לא מצליחה לבצע פעולות עדינות בשל ירידה בתחושה בכפות
- 6 הידיים, נתון שבהחלט מתקבל על הדעת שמקורו באופן זה או אחר בתאונה בה שברה את
- 7 שורש כף היד. לכן יש להשיב לתובעת, שהראתה כי נושאת בחלק מעלויות המטפלת (ת/1), חלק
- 8 כשלחו מהוצאות המטפלת הסיעודית שנאלצה להוציא מכיסה מעבר להשתתפות מל"ל
- 9 בהוצאות המטפלת.
- 10
- 11 בהיעדר פרטים מדוייקים ראוי להעריך הן את עזרת המשפחה והן את עזרת המטפלת בסכום
- 12 גלובאלי, הנני מחייב, אפוא, את הנתבעים לשלם לתובעת בגין ראש נזק זה לעבר סך של 30,000
- 13 ₪.
- 14
- 15 אציין למעלה מן הדרוש כי לא מצאתי לנכון לנכות מן הפיצוי את שיעור הביטוח הסיעודי אותו
- 16 מקבלת התובעת ממל"ל, שכן הפיצוי שאני פוסק לה בגין הוצאות המטפלת מביא בחשבון אך
- 17 ורק את החלק המסויים מן ההוצאות שמוציאה התובעת מכיסה עבור המטפלת, והוא לא
- 18 מהווה החזר של כלל התשלום אותו מקבלת המטפלת גם מהמל"ל.
- 19
- 20 63. באשר לעתיד, הגם כי סביר להניח שהתובעת תזדקק לעזרה בשל בעיותיה שאינן קשורות
- 21 לתאונה, ואף תאלץ לשכור שירותי עוזרת במיוחד לנוכח גילה, אין גם ספק כי לאור חוות דעתו
- 22 של ד"ר רינות, נכותה האורטופדית של התובעת משפיעה על תפקודה הפיזי. מדובר בנזק
- 23 המתייחס להגבלה בתנועה וכאבים שיתמשכו, לכן ראוי לפסוק לה פיצוי מסוים בראש נזק זה
- 24 גם לגבי העתיד. אני מעריך הוצאות אלו באופן גלובאלי בראש נזק זה לעתיד על דרך האומדנה
- 25 בסכום של 15,000 ₪.
- 26
- 27 **כאב וסבל**
- 28 64. בעניינינו מדובר בתובעת ילידת 1925 אשר נפגעה בתאונה שגרמה לה לנכות בגובה של כמעט
- 29 15%. בהתחשב בגובה הנכות הסבל והמוגבלות שהיא גורמת לתובעת ובהתחשב בגילה אני
- 30 פוסק סך של 25,000 ₪.
- 31
- 32 **סוף דבר**
- 33
- 34 65. ההודעה לצד ג' נדחית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

- 1 .66. אני מחייב את הנתבעות לשלם לתובעת את הסך של 76,500 ש"ח.
- 2
- 3 .67. הנתבעות יישאו בתשלום האגרה ושכר טרחת ב"כ התובעת וצד ג' בסך של 15,000 ₪+ מע"מ.
- 4
- 5 .67. התשלום ישולם תוך 30 ימים מיום שב"כ הנתבעות יקבל את פסק הדין, שאם לא כן ישא הפרשי
- 6 ריבית והצמדה כדין מהמועד שנועד לתשלום ועד לתשלום המלא בפועל.
- 7
- 8 ניתן להגיש ערעור בזכות בתוך 45 ימים מיום קבלת פסק הדין.
- 9
- 10 המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים.
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-08-34366 לוסטיגר ואח' נ' שופרסל בע"מ ואח'

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

ניתן היום, כ"ח תשרי תשע"ד, 02 אוקטובר 2013, בהעדר הצדדים.

יובל גזית, שופט